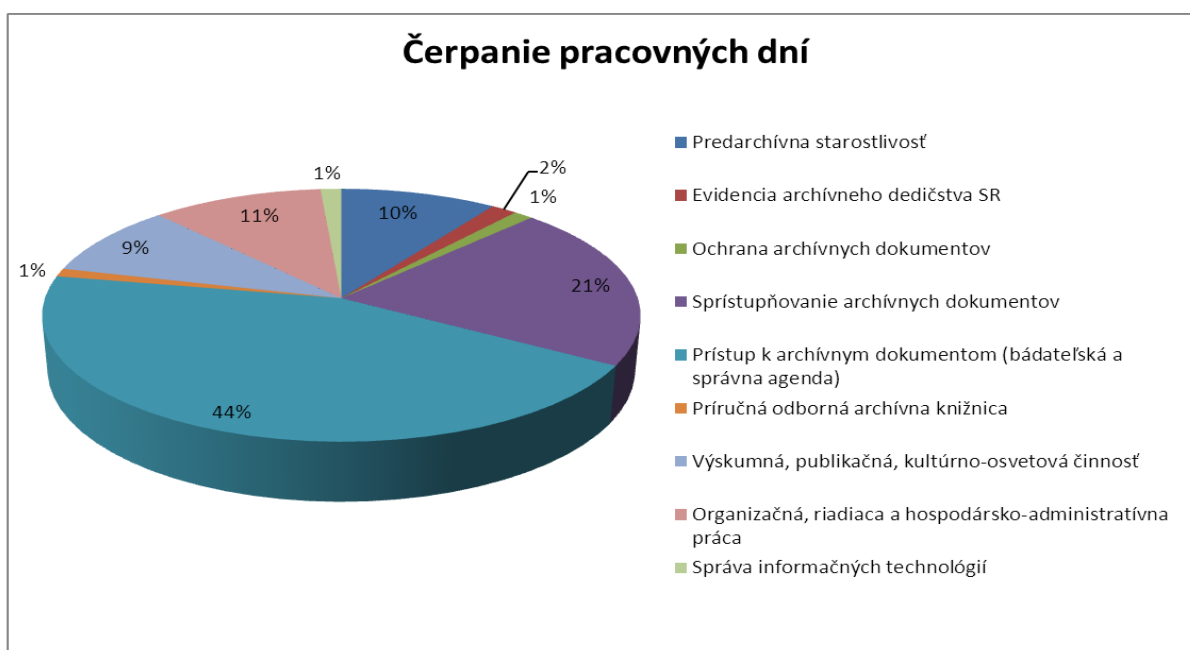

Správa o činnosti Štátneho archívu v Nitre, pobočka Topoľčany v roku 2013

V personálnej oblasti v roku 2013 sa na základe rozhodnutia MV SR neobsadiť voľné štátnozamestnanecké miesto znížil počet miest v archíve na 6 zamestnancov. Podľa rozdelenia pracovných úloh v pobočke bolo na zrušené miesto viazané najmä sprístupňovanie archívnych fondov a výkon ekonomickej agendy. Ekonomická agenda bola pridelená ďalšej zamestnankyni, ktorej sa z tohto dôvodu znížil výkon v sprístupňovaní archívnych fondov. Zníženie počtu zamestnancov sa zákonite prejavilo na celkovom výkone pobočky. Odborné činnosti vykonávalo v roku 2013 6 zamestnancov, ktorí odpracovali spolu 1247 pracovných dní, o 62 dní menej oproti plánovanému počtu dní.

V roku 2013 archív prevzal 104,34 bm archívnych dokumentov a k 31. decembru 2013 evidoval 1 055 archívnych súborov s rozsahom 3595 bm. Na základe depozitnej zmluvy uzavretej s vlastníkom archívnych dokumentov spravuje archív 9,54 bm archívnych dokumentov z činnosti cirkevných pôvodcov.

V rámci sprístupňovania archívnych fondov boli vyradené 4 bm archívnych dokumentov, ktoré boli posúdené ako dokumenty bezvýznamné pre dejiny Slovenska a Slovákov.

1. PREDARCHÍVNA STAROSTLIVOSŤ NA ÚSEKU SPRÁVY REGISTRATÚR

Kompetencie archívu sa vzťahujú na okresy Bánovce nad Bebravou, Partizánske a Topoľčany a predarchívnu starostlivosť vykonávali aj v roku 2013 tri zamestnankyne - každá zodpovedala za jeden okres. Uskutočnených bolo 18 kontrol správy registratúr z plánovaných 19, jedna kontrola bola na žiadosť pôvodcu a so súhlasom MV SR presunutá na rok 2014. Posúdených bolo 141 návrhov na vyradenie registratúrnych záznamov, z toho bolo 137 návrhov schválených.

V rámci konzultačnej a metodickej činnosti archív uskutočnil 7 vlastných školení a poskytol 377 konzultácií, inštruktáží a metodických usmernení.

Činnosť archívu v oblasti predarchívnej starostlivosti naďalej výrazne obmedzil nedostatok finančných prostriedkov na cestovné výdavky. Situácia sa čiastočne zlepšila v 2. polroku, keď sa podarilo dohodnúť s Centrom podpory Nitra podmienky využívania služobného auta okresného úradu a archív mohol realizovať plánované kontroly správy registratúry.

2. EVIDENCIA ARCHÍVNEHO DEDIČSTVA

Pozornosť archívu v tejto kapitole bola zameraná na priebežnú aktualizáciu evidencie archívnych fondov na evidenčných listoch archívnych fondov.

3. OCHRANA ARCHÍVNYCH DOKUMENTOV

V roku 2013 archív prevzal viac ako 100 bm archívnych dokumentov. Väčší prírastok spôsobila reorganizácia štátnej správy a integrácia niektorých úradov. V súčasnosti sa dá konštatovať, že kapacita archívu je úplne vyčerpaná a urgentne treba hľadať riešenie. Navyše, strecha (rekonštrukcia ukončená len v roku 2005) masívne zateká, v depote vzniká pleseň, ktorá začína ohrozovať archívne dokumenty i zdravie zamestnancov. Centrum podpory Nitra, ktoré od 1. januára 2013 prevzalo správu budov, ani pri preukázanej ústretovosti, nebolo schopné zabezpečiť nutnú opravu. Archív vlastní aj druhú budovu, ktorá je už niekoľko rokov ponúkaná MV SR na odpredaj ako prebytočný majetok, pretože v súčasnom stave nevyhovuje žiadnym kritériám na úschovu archívnych dokumentov.

Vznikom centier podpory sa celá oblasť správy budov skomplikovala a vyžiadala si množstvo neefektívne využitého pracovného času. Nedostatky, na ktoré neustále upozorňujeme, ako zaplavovanie suterénu spodnou vodou (v roku 2013 sa zopakovalo vo februári), nemožnosť regulovania vlhkosti a vysokej teploty v letných mesiacoch, zostávajú nevyriešené. Zabezpečiť optimálne podmienky pre uloženie archívnych dokumentov je prakticky nemožné.

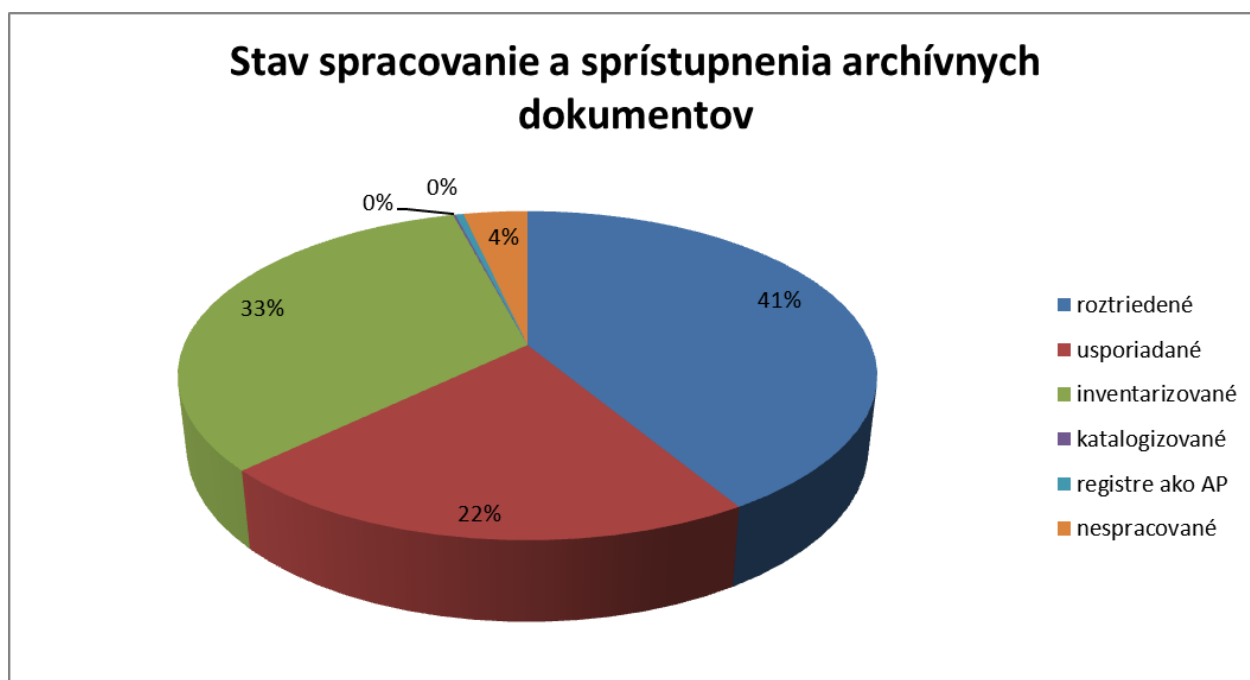
Z uvedených dôvodov je potrebné zaradiť do plánovania OA MVSR prístavbu depotu pre archív, ktorá sa stáva akútnou. Vzhľadom na to, že pozemok je vo vlastníctve ministerstva, je to jediné vhodné riešenie budúcnosti archívu.

4. FILMOTÉKA

V kapitole archív nečerpal žiadne dni.

5. SPRACOVANIE A SPRÍSTUPNENIE ARCHÍVNYCH DOKUMENTOV

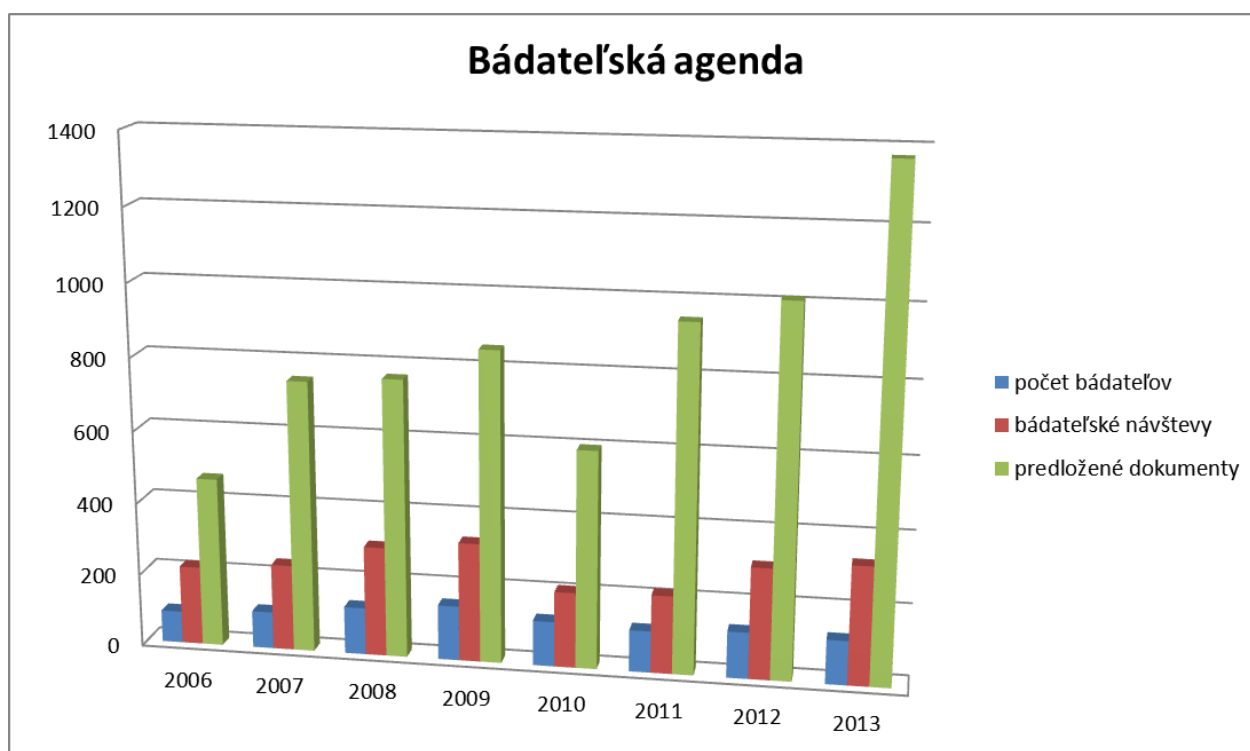
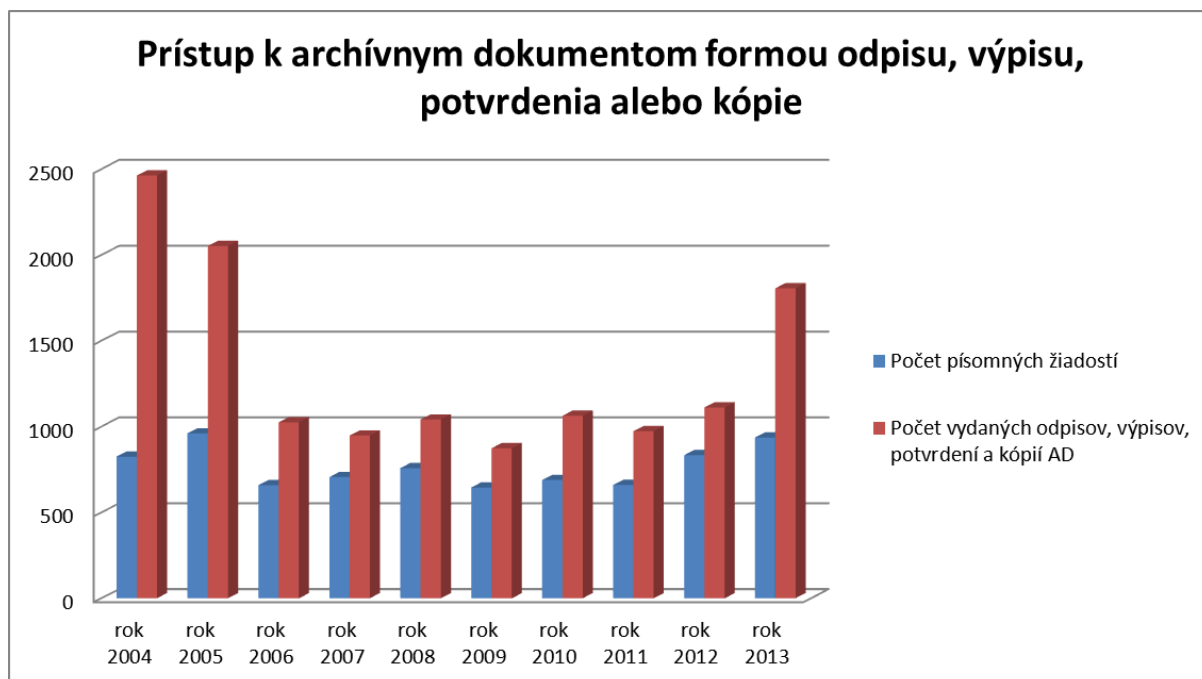
V roku 2013 pokračovali sprístupňovacie práce na kmeňovom fonde archívu – Okresnom národnom výbore v Topoľčanoch, a to sprístupňovanie odboru finančného (1960–1990) a poľnohospodárskeho (1945 – 1990). Spracované bm zodpovedajú časovej náročnosti usporiadania spisov poľnohospodárskeho odboru – agendy 2. pozemkovej reformy, ako aj počtu dní, ktoré zamestnankyne mohli popri kumulácii činností v iných kapitolách venovať sprístupňovacím prácam.

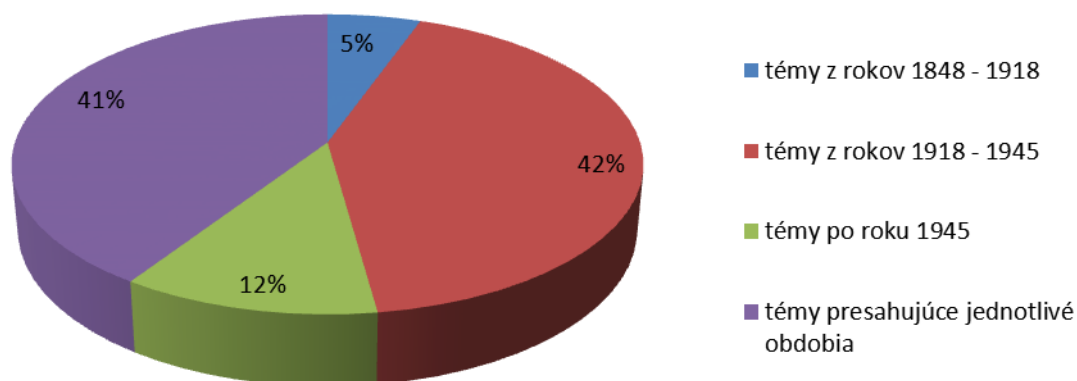
6. PRÍSTUP K ARCHÍVNÝM DOKUMENTOM

V tejto kapitole zaznamenal archív nielen nárast počtu žiadostí o správne informácie (936), ale aj väčšiu náročnosť na vyhľadanie požadovaných informácií. Náročnosť tejto agendy spôsobuje aj narastajúca agresivita žiadateľov a snaha vybaviť každú žiadosť k spokojnosti klienta stojí stále viac energie.

Počet bádateľov a bádateľských návštev v porovnaní s rokom 2012 stúpol len mierne, podstatne sa však zvýšil počet predložených archívnych dokumentov na štúdium (bádateľom bolo na štúdium predložených 936 spisov, 393 škatúl a 43 fasciklov).

Bádateľské návštevy- historické štúdium - chronologické členenie tém

7. PRÍRUČNÁ ODBORNÁ ARCHÍVNA KNIŽNICA

Vzhľadom na to, že na nákup kníh neboli k dispozícii žiadne finančné prostriedky, bolo v tejto kapitole vyčerpaných len 13 dní, ktoré boli venované evidencii a katalogizácii prírastkov získaných výlučne darom a postupnému katalogizovaniu celej knižnice v programe BACH knižnica.

8. VÝSKUMNÁ A PUBLIKAČNÁ ČINNOSŤ

V tejto kapitole bola prioritou výskumná rezortná úloha – Súpis dokumentov k 1. svetovej vojne, do ktorého archív vyhotovil 228 katalogizačných záznamov.

Hlavnou témou akcií zorganizovaných samostatne, alebo v spolupráci (Deň otvorených dverí, 2 semináre, 3 výstavy), bolo 840. výročie prvej zmienky o Topoľčanoch. Archív zorganizoval aj seminár venovaný významnej osobe Topoľčian, kňazovi Jánovi Bundalovi, spolupracoval na príprave stálej expozície k histórii obce Radošina a pri príležitosti 110. výročia 1. základnej školy v Topoľčanoch usporiadal výstavu dokumentov z jej histórie.

Deň otvorených dverí

Pokračovala aj spolupráca s Klubom absolventov Baťovej školy práce v Partizánskom, v rámci ktorej sa archív podieľal na príprave výstavy k histórii mesta a začali sa prípravné práce na vydaní publikácie o Baťovej škole práce, ktorá si pripomenie 75. výročie založenia v roku 2014. Pracovníčky archívu sa naďalej snažili propagovať archív a archívne dokumenty v regionálnej tlači (uverejnené boli 3 príspevky).

9. ORGANIZAČNÁ A RIADIACA PRÁCA

Činnosť v tejto kapitole bola v roku 2013 na porovnateľnej úrovni s rokom 2012. Ubudlo pracovných dní venovaných ekonomickej agende, nakoľko v priebehu roka došlo k zjednodušeniu postupu pri spracovávaní faktúr a vyúčtovaní poštovného. Výška rozpočtu pobočky sa vzhľadom na možnosti elektronického programu nedá zistiť.

Neprimerane veľa času stratil archív pri vybavovaní základných potrieb pre svoju činnosť, ako kancelárske potreby, tonery a pod. cez centrum podpory. Centrum podpory opakovane zaťažuje archív žiadosťami o poskytnutie informácií, napr. o budove, ktoré boli poskytnuté niekoľkokrát, nereaguje na zaslané žiadosti a podnety, čím núti archív ich opakovane predkladať a neefektívne strácať pracovný čas.

Zamestnanci archívu sa v rámci daných finančných možností, zväčša však za vlastne finančné prostriedky, zúčastnili na viacerých odborných seminároch organizovaných Spoločnosťou slovenských archivárov, Slovenskou historickou spoločnosťou a Genealogicko-heraldickou spoločnosťou a aj aktívne na nich vystúpili.

Pokračovali aj pracovné stretnutia s kolegami zo Štátneho okresného archívu v Zlíne (tradícia od roku 1978). Pracovná návšteva kolegov zo Zlína sa uskutočnila v októbri. V septembri 2014 navštívila archív aj exkurzia severomoravských archivárov.

8. SPRÁVA INFORMAČNÝCH TECHNOLOGIÍ

V tejto kapitole pretrváva kritická situácia. Počítače z roku 2003 postupne končia a hrozí chvíľa, že celá činnosť archívu sa môže z tohto dôvodu zastaviť a množstvo vynaloženej práce je v akútnom ohrození.

Činnosť Štátneho archívu v Nitre, pobočka Topoľčany v roku 2013, napriek absolútnemu nedostatku finančných prostriedkov, zníženiu počtu zamestnancov a často aj strate motivácie pre nemožnosť odmeniť obetavé výkony pri plnení pracovných úloh, dosiahol dobré výsledky a splnil väčšinu plánovaných úloh.